

Rosenthal Ferenc

Az anyai nagyapám, Rosenthal Ferenc fényképe. Testvére volt Cecíliának, a dédmamámnak, és az az elég csúnya dolog történt, hogy feleségül vette az unokahúgát, a dédmamám lányát, aki egy nagyon szép lány volt. De hát ő már kész tanító volt, amikor megtetszett neki a 17 éves kislány, a Janka, és szegényt hozzáadták a tanítóhoz. A nagyszüleimnek 1893-ban volt az esküvőjük Sopronban, ott is éltek. Egyetlenegy gyerekük lett, édesanyám. Huszonöt év volt köztük. És a nagymama ki akart ugrani az ablakon a nászéjszakán. Szerencsétlen dolog volt.

A nagypapa árva volt, és úgy lett tanító, hogy egyik évben elvállalt valami korrepetálást -- nemcsak esetenként, hanem családhoz rendszeresen járt --, és a másik évben járt az iskolába. Nagyon

szegények lehettek gyerekkorában, mert a bátyja nevelte.

Huszonnégy éves volt, mikor a tanítói oklevelet megkapta. Na most a nép általában lámpásnak nevezte a tanítóját. Lámpásnak nevezték őt is, és olyasmiket mesélt a nagymamának, hogy valami bársonyruhás úri zsidó ifjú azt mondta állítólag a nagyapámnak, hogy én járok bársonyruhában, te jársz rongyos ruhában, mégis te vagy a lámpás. [1894-ben jelent meg Gárdonyi Géza "A lámpás" című kisregénye. Ennek néptanító hőse hasonlította a tanítót a lámpáshoz: "A tanító olyan lámpás, mely minél inkább világít másoknak, annál inkább fogyasztja önmagát." -- A szerk.] Hát ő abszolút a Monarchia szellemében élt. Az édesanyám mesélte, amikor egyszer Sopronon átutazott a Ferenc József, őt úgy a tömegből fölmutatták -- három-négy éves lehetett --, és kiabált, hogy király bácsi, király bácsi. Állítólag Ferenc József vissza is integetett neki, de hát ez nem biztos.

A nagyapám a soproni színházról színikritikákat is írt, én még láttam is egy-kettőt. És ha valamelyik színdarabban meg lehetett látni a primadonna bokáját, azt a színdarabot ő vagy harmincszor látta. Úgyhogy nem lehetett buta ember, az biztos.